

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**О Н О В Л Е Н Н Я З М І С Т У , Ф О Р М Т А
М Е Т О Д І В Н А В Ч А Н Н Я І В И Х О В А Н Н Я
В З А К Л А Д А Х О С В І Т И**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 42

Заснований в 1996 році

Рівне – 2009

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 42. — Рівне: РДГУ, 2009. — 186 с.

Збірник наукових праць містить статті з проблем викладання мов і літератур світу, а також з теорії і методики виховання, професійної орієнтації, розвитку та навчання учнів і студентів.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, вихователів, практичних працівників освіти, керівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний секретар) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член АПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павлютенков Євген Михайлович – доктор педагогічних наук, професор (Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти);

Пасічник Ігор Демидович – доктор психологічних наук, професор (Національний університет “Острозька Академія”);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Савчин Мирослав Васильович – доктор психологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. Івана Франка);

Терещук Григорій Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 27.11.2009 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додаток до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 01.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2009

Ключевые слова: коммунікація, діалог, запитання.

The summary. The article looks into the thematic and content aspects of pre-school aged children dialogue speech. It highlights the subject of questions that constitute the core component of children dialogue in different kinds of communicative situations.

Key words: communication, dialogue, questions.

Одержано редакцією 12.10.2009.

УДК: 372.811.122.2:070.41

Л.А. СЕРЕДЮК

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНОЇ ГАЗЕТНОЇ ХРОНІКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Резюме. Стаття присвячена розкриттю можливостей використання хронікальних повідомлень німецькою мовою та особливостям етапів роботи з ними. У статті висвітлено методичний характер використання хронік з німецькомовних газет, визначено суттєві моменти для здобуття інформації.

Ключові слова: автентична газетна хроніка, хронікальні повідомлення, автентичний текст, номіналізовані речення, потенційний словник.

У період оновлення змісту навчання іноземних мов і змісту виховання засобами іноземної мови важливу роль відіграє реальне використання мовленнєвих одиниць у природному акті комунікації. Однією з успішних спроб наближення навчального процесу до реального життя є культуроспрямоване оволодіння іноземними мовами, яке впроваджується шляхом використання автентичного мовного матеріалу. Існує цілий арсенал засобів, які можна використовувати залежно від особливостей конкретної аудиторії, цілей навчання і рівня підготовленості учнів, а також бажання і можливостей педагога.

Метою даної статті є розкриття можливостей використання хронікальних повідомлень німецькою мовою. Відповідно предметом є особливості етапів роботи з ними.

Завдання статті полягають у висвітленні методичного характеру використання хронік з німецькомовних газет, визначенні суттєвих для здобуття інформації моментів, а також у розробці можливих вправ, що виконуються попередньо, безпосередньо у роботі з газетою, та контролюючи розуміння прочитаного.

Газета німецькою мовою складає важливу частину додаткового навчального матеріалу. Втім використання автентичного тексту з німецьких газет та чітко організована робота з ними дозволяють підвищити ефективність уроку німецької мови.

Читання німецькою мовою як комунікативне вміння є важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, яким учні загальноосвітньої школи мають оволодіти згідно з вимогами чинної програми з іноземних мов. Завдяки читанню газет німецькою мовою, яке робить будь-яку інформацію доступною, передається досвід людства, нагромаджений у найрізноманітніших сферах трудової, творчої, соціально-культурної діяльності.

Ця проблема розглядалася деякими дослідниками, зокрема Е.В. Носовичем, Р.П. Мільрудом, С.К. Фоломкіною, Г.В. Роговою, та ін. Наприклад, Е.В. Носович та Р.П. Мільруд розглядали вимоги, які пред'являють до методичного мовного оформлення автентичних текстів.

Крім того, з точки зору Р.К. Міньяр-Белоручева слід звертати особливу увагу при читанні автентичних текстів на комунікативну цінність інформації, що подає газета іноземною мовою.

Практика показує, що читання німецькомовних газет у загальноосвітній школі слід розглядати як самостійний вид діяльності, де особливе місце займає читання з метою виділення основної інформації [3, 7].

На сьогоднішній день відомо, що використання автентичного газетного матеріалу німецькою мовою виявляє особливий інтерес учнів. Однак спонтанна робота з газетним матеріалом не є, як відомо, результативною. Деякі дослідники проблеми використання автентичного газетного матеріалу (С.К. Фоломкіна, Г.В. Рогова) вказують на те, що перш за все слід вчителю визначити доступність їх мовного втілення, повторюваність і стереотипність лексики і зворотів мови, газетність стилю і перспективність його вивчення для подальшого читання аналогічних матеріалів [2, 11]. Таким чином Е.В. Розен називає найбільш успішним вибором у першу чергу малоформатні газетні повідомлення — хроніку (Nachrichten) і кореспонденцію (Berichte) [4, 15]. Розуміння їхньої стилістики, особливостей їхнього синтаксису і лексичного наповнення передбачають успішну організацію роботи з ними на уроці німецької мови у загальноосвітній школі.

Хроніка - найлаконічніший і наймініатюрніший жанр у пресі, що повідомляє конкретні факти. Хроніка поповнює знання, ціленаправлено створює у читача відповідну думку, формує погляди. Хронікальні повідомлення часто не мають власного заголовку, а поміщаються разом з іншими однотипними повідомленнями під однією загальною рубрикою типу, 'Aus aller Welt', 'In Kurze', 'Kurz notiert'.

Особливістю хроніки виступає її документальність. У хроніці неодмінно точно вказуються усі імена, посади окремих осіб, назви організацій, місце дії, цитуються вислови відповідних осіб і т.д., наприклад, Kb'Iner Stadt-Zeitung у хронікальній рубриці поміщає наступне:

Mehr als 5000 Besucher kamen zum "Tag des Ehrenamtes " an den Tanzbrunnen. Die Schauspielerin Marie-Luise Marjan und Oberbürgermeister Fritz Schramma zeichneten Ehrenamtler aus (Kolner Stadt-Zeitung, 23Juni 2003.- Nr.142. - s.l.).

У журналістській практиці складання хронікальних повідомлень діє так зване правило 6 W: wer, was, wann, wo, wie und warum gemacht hat. Цю властивість хроніки можна використовувати у школі. Мовне втілення інформації, що містить у собі хроніка, досить просте - це одне-два тісно скріплених синтаксичними зв'язками речення, складені у стандартних виразах і насичені різними деталями факту, що повідомляється. Синтаксис в цілому не дуже складний, часто це просте речення, рідше - складні. Інверсія переважає прямий порядок слів. Лексичне наповнення складається із власних імен, назв організацій, назв посад, топонімів.

Перевага номіналізованих речень у текстах газет привертає увагу вчителя на значення прикметників, їхнє тренування читання й розуміння ряду імен. Учитель повинен показати на прикладі подібних рядів іменників з атрибутами, що довжина речення не означає його складності, що значення кожного члена такого ряду додається послідовно один до одного і що інформація поступає прогресивно.

У практиці організації роботи з хронікальними газетними матеріалами визначено, що для читання слід вибирати однотипні тексти; вони повинні містити одну і ту саму лексику з невеликими варіаціями. Підбір таких текстів нескладний, так як сам цей газетний жанр характеризується стандартністю стилю, композиції і виразів, частина яких під час тривалого читання повинна увійти у пасивний лексичний запас учнів як обов'язковий результат роботи з газетним матеріалом.

Що стосується теми повідомлення слід вибирати найпростішу, близьку до інтересів учнів.

Вибравши текст хронікального повідомлення, вчитель повинен пояснити значення нових слів. Спеціально слід вказати на керування німецьких дієслів, що у подальшому допоможе зрозуміти зміст учневі. Ці обороти надзвичайно часто зустрічаються в реальній газетній хроніці, і під час регулярного читання відповідних матеріалів збільшують потенційний словник учня. Потім повідомляється список назв офіційних осіб, посад, що найчастіше зустрічаються у газетних матеріалах цього типу. У подальшому ці слова стануть потенційною основою для розуміння інших лексем [1].

На початковому етапі роботи з газетою слід слідкувати за тим, щоб повідомлення містили не більше одного сюжету. Односюжетні повідомлення - з часом повинні змінюватися складнішою інформацією. Кількість сюжетів повинна зростати поступово [5].

У загальноосвітніх школах тексти хронікальних повідомлень можуть бути використані як особливий тип матеріалів для навчаючого навчання. Особливий - тому що читання хроніки формує в учнів потенційний словник, воно може співвідноситись з вправами, що організують інші види мовленнєвої діяльності на уроці (аудіювання, мовлення), зокрема, з мовленнєвими вправами як репродуктивного типу, так і з комбінованими вправами.

Контроль розуміння прочитаного може бути проведений за допомогою вправ, які містять такі завдання:

- передайте головну ідею прочитаного своїми словами;
- доповніть речення згідно змісту прочитаного;
- знайдіть твердження, які відповідають змісту прочитаного;
- дайте заголовок повідомленню;
- знайдіть інформацію, що відповідає правилу 6W;
- знайдіть у повідомленні ключові слова, що передають основну думку тексту.

Отже, використання газетних матеріалів хронікального характеру німецькою мовою дозволяє учителю активізувати інтерес учнів до вивчення мови у межах навчальної програми, що підвищує рівень засвоєння іншомовного матеріалу та спрямовує у правильному руслі здобуття іншомовного досвіду безпосередньо у навчальному процесі.

Також слід відмітити, що робота з автентичною газетною хронікою сприяє підвищенню комунікативно-пізнавальної мотивації, формує інтеркультурну компетенцію, забезпечує можливість одночасного звернення учнів як до мови, так і до культури, дозволяє у комплексі та ефективніше розв'язати завдання засобами іноземних мов, що дані школі, використовувачи її освітній, розвиваючий та виховний потенціал.

Рекомендації щодо застосування газетних матеріалів хронікального характеру можна використовувати у навчальному процесі на старшому етапі у загальноосвітній школі для підвищення ефективності уроку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзаганья Н.Б. Использование аутентичного текста при работе над разговорной темой. // Иностранные языки в школе. - 1999. - № 2. - С.33-36.
2. Неділько А.Г. До питання застосування автентичних матеріалів для навчання іноземних мов. // Іноземні мови. - 1998. - №4. - С. 11-12.
3. Носович Е.В., Мильруд Р.П. Критерии содержательной аутентичности учебного текста. // Иностранные языки в школе. - 1999. - № 2. - С.6-12.
4. Розен Е.В. Газеты и журналы на немецком языке в школе. - М., 1985. - 128 с.
5. Шостак Т.Г. Газета на уроках английской мови. // Іноземні мови. - 2001. - № 1. - С.16-17.

Резюме. *Статья посвящена раскрытию возможностей использования хроникальных сообщений на немецком языке и особенностям этапов работы с ними. В статье установлен методический характер использования хроник из немецкоязычных газет, определены существенные моменты для получения информации.*

Ключевые слова: *аутентичная газетная хроника, хроникальные сообщения, аутентичный текст, номинализованные предложения, потенциальный словарь.*

The summary. The article deals with discovering of possibilities of chronicle messages in German usage and peculiarities of stages of work with them. The methodological characteristics of German press chronicles usage are enlightened in the article; the main moments of getting information are given.

Key words: authentic newspaper chronicle, chronicle messages, authentic text, nominalized sentences, potential vocabulary.

Одержано редакцією 18.09.2009 р.

УДК: 378.14:821.111-1.09

І.-М. Б. ТУРКО

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ПОЕТІВ-ІМАЖИСТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. У статті висвітлюються особливості вивчення поезії імажистів (на прикладі творчості Т.С.Еліота) у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: модернізм, імажизм, англомовна поезія, новаторство.

Актуальність даної теми детермінована необхідністю системного вивчення теоретичних аспектів творчості поетів-імажистів та їх впливу на подальший розвиток англомовної поезії. Це дасть змогу використовувати даний матеріал під час вивчення дисципліни «Зарубіжна література» у вищих навчальних закладах.

Варто зазначити, що дана тема висвітлювалася в доробках С. Павличко, М. Полонської, Б. Чайковського, О. Чертенка, В. Шпака та інших науковців. Проте, вона є малодослідженою.

Метою статті є дослідження основних теоретичних аспектів вивчення творчості поетів-імажистів.

У західній літературі початку ХХ ст. найвпливовішою течією в англомовній поезії став імажизм – модерністська течія у світовій літературі, нарижним каменем якої є поняття образу як самодостатньої одиниці поетики художнього твору. Зародилася в англо-американських мистецьких школах ХХ ст. Уперше імажисти заявили про себе у 1909 році. В одному з невеличких лондонських ресторанів було створено клуб, що з часом отримав назву «школа імажизму». Його засновником був англійський поет і філософ-бергсоніанець Т.Х'юм, а духовним наставником – американський поет Езра Паунд [5, 51]. Імажисти розпочали бунт проти затуманеної, на їхню думку, романтичної традиції, проти вульгарності естетики «ділового світу», разом з тим підносячи естетичні надбання. Одні в своєму захопленні верлібром орієнтувались на давньогрецьку поезію, інші мали за взірць верлібр Уїтмена, треті зверталися до досвіду французьких поетів, четверті ж намагалися створити свої поетичні теорії, що ґрунтувалися на складних метричних формах вірша.

Основа світогляду імажистів – філософія інтуїтивізму. Своєрідним естетичним кредо для багатьох з них стали теорії їхнього «метра» Езри Паунда, проголошені ним у статті «Кілька заборон імажиста»: «Не використовуйте жодного зайвого слова, особливо прикметника, яке не виявляє чогось нового. Бійтеся абстракцій. Не повторюйте в посередніх віршах того, що було зроблено в гарній прозі». Е.Паунд порівнює майстерність поета з віртуозною грою на скрипці.

«Бунт» імажистів проти романтичних канонів, зневіра в ідеалах привернули увагу таких талановитих поетів, як Х.Дулітл, Е.Лоуелл, У.К.Уільямс, Дж.Г.Флетчер. Новаторство імажистів приваблювало на різних етапах творчості визначних американських поетів К.Сендберга, М.Мура, У.Стівенса, та ін. Та час виявляє обмеженість і суб'єктивізм естетики імажизму. Відійшовши від імажизму, Дж.Г.Флетчер пише про його головний недолік: «Причетним ніколи не дозволялося робити висновки про життя. Поета змушували лише констатувати, але ні в якому разі не аналізувати, що призводило безрезультатного естетства, яке було і залишається позбавленим змісту». Проіснувавши до середини 20-х років, імажизм як течія поступово згас, ставши джерелом досліджень літературознавців. Проте він відіграв велику роль як у формуванні теорії англомовного віршування, так і в розвитку творчих особливостей таких визначних літераторів, як Езра Паунд і Томас Еліот, творчість яких значною мірою вплинула на весь подальший літературний процес у Великобританії і США.

Поезія імажистів, зокрема творчість Т.Еліота, внесла в американську поезію мотиви незадоволення буржуазним суспільством. Кожен образ у його розумінні – це знак, який виражає настрої поета, його відверто суб'єктивне ставлення до світу. Проте, зауважує літературознавець Р.Самарин, «Еліот як поет був вищим і ширшим від своїх поглядів. У його художніх творах – віршах, п'єсах – звучить справжня тривога про долю світу, щирий відчай, пекельна тривога. Дотримування традицій світової поезії переплетене в них зі сміливим новаторством, далеко не завжди для нас можливим» [2, 16].

Т.С. Еліот - реформатор вірша, часто відмовляється від традиційної рими і створює свої конструкції верлібру, складні, схожі за формою на давньогрецький вірш. Рання творчість Еліота відкриває нові горизонти поезії – свіжі образи, простір для слів і думок.

В американській поезії лірика Еліота сприймається трагічним прозрінням після тривалого романтичного сну. Еліот бачить людину, ув'язнену у великому місті, у ворожому суспільстві, де все кричить про неволю, безвихідь, приреченість. Бачить буржуазні вітальні, де життя проходить у претензійних розмовах та безконечних чаях і кавах. Бачить людей із підворіть, відвідувачів дешевих ресторанів, безпритульних мешканців запилюжених готелів. Бачить потворні хащі безликих вулиць – місто, освітлене блиском холодних ліхтарів, оповите туманами. У віршах Еліота немає ліричних емоцій автора у старому, романтичному розумінні,

ЗМІСТ

Бабік О.С. Професіоналізм вчителя як важливий фактор при навчанні іноземної мови у дошкільному навчальному закладі.	3
Ботвінко О.М. Використання комп'ютерних технологій у процесі навчання іноземної мови в загальноосвітній школі.	7
Гронь Л.В. Вимоги до іншомовних текстів для розвитку вмінь розповіді на початковому ступені навчання на мовних факультетах вищих навчальних закладів.	11
Коломієць Н.М. Прийоми Блейна Рея в методі природовідповідності Джеймса Ашера.	15
Коржженевська О.В. Організація самостійної роботи учнів – важливий фактор інтенсифікації навчального процесу.	19
Салюк І.Я. Особистісно-орієнтований підхід у детермінації розвитку іншомовного мовлення школярів.	23
Кропивко І.М., Снічук О.А. Використання ресурсів і послуг мережі Інтернет у викладанні іноземних мов.	28
Цаль Т.В. Використання методів педагогічного стимулювання на початковому етапі навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі та новітні технології.	36
Чорнолоз О.О. Теоретичні основи викладання чеської мови для студентів-філологів у вищому навчальному закладі.	41
Якимчук А.В. Рефлексивні механізми навчання підлітків англomовної комунікації.	44
Волошун А.А. Проблеми застосування сучасних технологій в процесі засвоєння лексики на початковому етапі викладання іноземної мови.	50
Зінчук І.В. Зорова наочність як засіб семантизації іншомовної лексики.	53
Мороз Л.В., Кушнір Н.В. Специфіка роботи над термінами на заняттях іноземної мови у вищому навчальному закладі.	58
Мороз Л.В., Паішко І.О. Основні питання принципів і критеріїв відбору та засвоєння лексичного мінімуму студентами немовних спеціальностей вищих навчальних закладів.	63
Ніколайчук Г.І. Особливості діалогу в процесі формування комунікативних умінь дитини дошкільного віку.	65
Середюк Л.А. Використання автентичної газетної хроніки на уроках німецької мови.	70
Турко І.-М.Б. Теоретичні аспекти вивчення творчості поетів-імажистів у вищих навчальних закладах.	72
Бричок Б.П. Використання інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки вчителів початкових класів.	77
Джеджера К.В. Удосконалення мовлення як проблема формування культури спілкування студентів у вищих навчальних закладах.	80
Дуброва А.С., Снічук О.А., Трофімчук В.М. Принцип взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності з урахуванням їхніх особливостей і прискореним навчанням сприйняття мовлення.	83
Кочубей О.С. Особливості формування іншомовної компетенції студентів-філологів у вищому навчальному закладі.	85
Мазурок О.М. Інноваційні методи навчання іноземних мов у вищій школі в контексті гуманістичної парадигми освіти.	89
Мороз Л.В., Ковалюк В.В., Черуха Н.В. Інтерпретація закономірностей засвоєння іншомовних слів студентами немовних спеціальностей вищих навчальних закладів.	92
Павелків К.М. Філософські та загальнотеоретичні засади дослідження проблеми формування рефлексивної культури майбутнього вчителя.	95
Перішко І.В. Розвиток інтелектуальних здібностей обдарованих школярів на основі проектноі іншомовної діяльності.	100
Пивоварчук Т.О. Фактори розвитку комунікативних здібностей студентів.	106
Тадєєва М.І., Пархомчук М.М. Рання іншомовна освіта в європейських педагогічних традиціях.	109
Воробйова Л.М. Психолінгвістичні аспекти навчання іноземних мов.	113
Гончарук Р.А. Роль перекладу у міжкультурній комунікації і педагогічній соціалізації.	117
Янциур Л.А. Формування інтересу до образотворчої діяльності в системі дитячий садок-школа.	122
Дуброва А.С., Трофімчук В.М. Психолого-педагогічні можливості навчального перекладу і умови їхньої реалізації.	126
Шурин О.І. До питання формування педагогічної культури майбутніх вчителів у процесі фахової підготовки.	129
Войтович І.С. Батишкіна Ю.В. Комп'ютерні інформаційні технології в реалізації навчальних і наукових проектів у педагогічних вищих навчальних закладах.	131
Шутяк В.Г. Формування у молодших школярів позитивного ставлення до праці.	135
Поліщук Н.В. Особистісно-орієнтована технологія навчання при підготовці фахівців з технологічної освіти.	139

Яциур М.С. Курсова робота з методичних дисциплін у кредитно-модульній системі організації навчального процесу.	141
Герасименко О.А., Герасименко Н.П. Методи реалізації пошуково-дослідницьких проектів на заняттях з трудового навчання у 7-9 класах з використанням інформаційно-пошукових технологій.	147
Трофімчук Л.О. Проблема оптимального вибору методів активізації пізнавальної діяльності учнів у процесі позаурочних занять.	152
Грипич С.Н. Моральне виховання молодших школярів і дитяча література (психолого-педагогічний погляд на проблему).	156
Попчук О.В. Інноваційні технології навчання як умова розвитку професійної культури майбутніх фахівців документознавства та інформаційної діяльності.	160
Трофімчук В.М. Сутність і класифікація художньо-конструкторських знань та умінь старшокласників, які формуються у процесі трудового навчання.	164
Войтко А.І. Педагогічна підтримка професійного самовизначення учнів 8-9 класів на основі професійних проб.	168
Сіпайло В.О. Використання сучасних систем крою проектування одягу при підготовці майбутніх вчителів технологій.	173
Мохнюк Р.С. Формування громадянської культури студентства – проблема сучасного виховання.	178
Відомості про авторів.	183

Наукове видання

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 42

Заснований у 1996 р.

Відповідальний редактор збірника Мороз Л.В..

Відповідальний за підготовку збірника до видання Янцур М.С.

Технічний редактор Кравчук В.Ю.

Комп'ютерна верстка Хильчук Т.К.

Здано до набору 25.10.2009 р. Підписано до друку 27.11.2009 р.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.

Ум. друк. арк. 30,6. Обл. вид. арк. 31,2. Замовлення № 79/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31

Рівненський державний гуманітарний університет, кафедра професійної педагогіки і
трудової підготовки (к. 98, тел. 22-11-18)

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі

Рівненського державного гуманітарного університету

33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

О – 59   **Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 42.— Рівне: РДГУ, 2009. — 186 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 01.

Збірник наукових праць містить статті з проблем викладання мов і літератур світу, а також з теорії і методики виховання, професійної орієнтації, розвитку та навчання учнів і студентів.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, вихователів, практичних працівників освіти, керівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.20